

Raport merytoryczny
z realizacji projektu pn.
„Jestem, działam, decyduję - to
ja, aktywny Senior”

Kalisz, 2024

Publikacja opracowana w ramach projektu „Jestem, działam, decyduję - to ja, aktywny Senior” współfinansowanego ze środków rządowego programu wieloletniego na rzecz osób starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 - edycja 2024 oraz z budżetu Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Publikacja przygotowana przez:

Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska
ul. Kolegialna 4
62-800 Kalisz

e-mail: biuro@sako-info.pl

www: <http://www.sako-info.pl>

<http://facebook.com/aglomeracja>

@aglomeracja_kalisko_ostrowska

Wstęp

Projekt „Jestem, działam, decyduję – to ja, aktywny Senior” realizowany przez Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska powstał jako odpowiedź na rosnące potrzeby aktywizacji Seniorów oraz ich zaangażowania w życie społeczne i obywatelskie. Celem nadrzędnym projektu było wzmocnienie potencjału Seniorów z terenu 11 gmin Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej poprzez rozwijanie ich umiejętności osobistych, społecznych i obywatelskich. Projekt kładł szczególny nacisk na identyfikację potrzeb Seniorów oraz budowanie trwałych mechanizmów wspierających ich aktywność. Realizacja projektu obejmowała szereg działań, które miały na celu wzmocnienie roli Seniorów jako aktywnych uczestników życia lokalnych społeczności.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom badań oraz partnerom projektu za zaangażowanie, które umożliwiło zebranie i analizę wartościowych danych, stanowiących solidną podstawę do dalszych działań na rzecz poprawy jakości życia Seniorów w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Opis działań

W ramach projektu „Jestem, działam, decyduję – to ja, aktywny Senior” przeprowadzono **11 warsztatów** w 11 gminach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Harmonogram warsztatów przedstawiał się następująco:

Tabela 1. Harmonogram warsztatów.

Lp.	Gmina	Miejsce	Termin
1.	Blizanów	Sala sesyjna Janków Pierwszy	22.11.2024 r.
2.	Ceków Kolonia	Sala sesyjna Urząd Gminy Ceków Kolonia	27.11.2024 r.
3.	Mycielin	Sala OSP w Kościelcu	27.11.2024 r.
4.	Żelazków	Dzienny Dom Senior + w Żelazkowie	28.11.2024 r.
5.	Koźminek	Dom Opieki Aktywny Senior, Pośrednik 10	03.12.2024 r.
6.	Stawiszyn	Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Zbiersku	09.12.2024 r.
7.	Pleszew	Zajezdnia Kultury (duża galeria) w Pleszewie	09.12.2024 r.
8.	Nowe Skalmierzyce	Klub Senior + w Nowych Skalmierzycach	10.12.2024 r.
9.	Ostrów Wielkopolski (miasto)	Centrum Aktywności Lokalnej w Ostrowie Wielkopolskim	10.12.2024 r.
10.	Odolanów	Dzienny Dom Senior + w Odolanowie	11.12.2024 r.
11.	Ostrów Wielkopolski (gmina)	Świetlica wiejska w Kołątajewie	11.12.2024 r.

Źródło: Opracowanie własne,

Warsztaty zostały zrealizowane w **dwóch częściach**, tj.

I. ŚWIADOMY SENIOR

- **I.1. Moduł "Mój potencjał na plus" (1h).**
- Tematyka: współpraca i budowanie zespołu w grupie Seniorów, efektywna współpraca i komunikacja między seniorami.

II. AKTYWNY SENIOR

- **II.1. Moduł „Seniorzy działają wspólnie – Seniorzy działają społecznie” (1,5 h).**
- **II.2. Moduł „Obywatelski Senior” (2,5 h).**
- Tematyka: Senior bierze udział w wyborach, Senior aktywny w Radzie Osiedla/Sołectkiej/Seniorów, Senior bierze udział w konsultacjach społecznych, Senior korzysta z Inicjatywy Uchwałodawczej, Senior realizuje Inicjatywę Lokalną, Senior aktywny w budżecie obywatelskim, Senior działa w wolontariacie, symulacji posiedzenia Rady Gminy/Rady Osiedla/Sołectkiej.

W ramach projektu powstały także **dwa poradniki dla Seniorów** przekazujące w przystępny sposób wiedzę i umiejętności w zakresie aktywności społecznej i obywatelskiej Seniorów.

Źródło: Zasoby własne Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

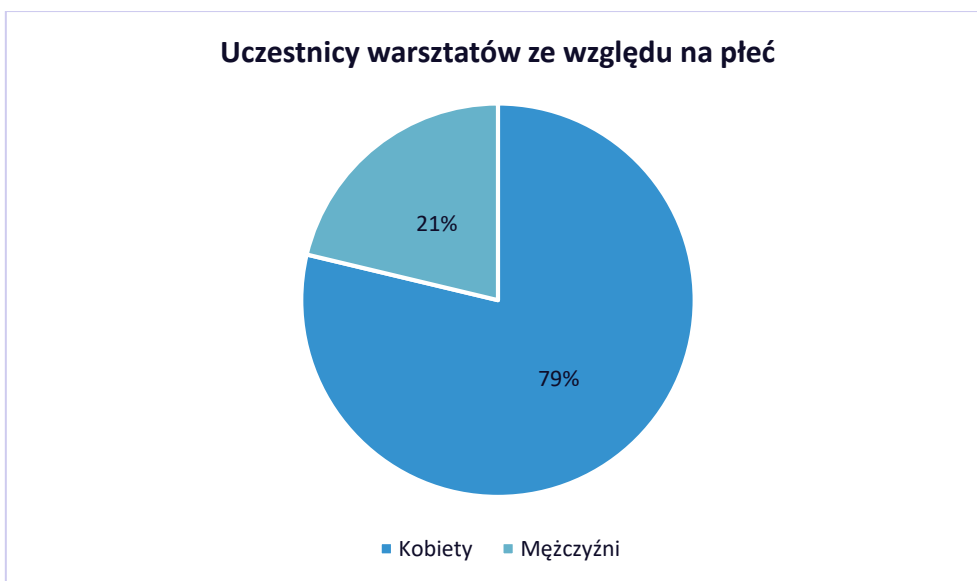
13 grudnia 2024 r. odbyła się **Konferencja podsumowująca** realizację projektu, w której wzięło udział **112 osób**.

Źródło: Zasoby własne Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

W projekcie założono uczestnictwo **242 uczestników**, w tym **220 uczestników** w wieku 60+ oraz 22 urzędników, radnych oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych. W warsztatach wzięło ogółem udział **268 uczestników**, w tym **246 osób w wieku 60+** i **22 urzędników, radnych oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych**. Oznacza to, że w projekcie uczestniczyło o **26 osób więcej** niż pierwotnie zakładano, co wskazuje na duże zainteresowanie działaniami.

Wykres 1. Uczestnicy warsztatów ze względu na płeć.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie list obecności i ankiet ewaluacyjnych.

W warsztatach wzięło udział **211 kobiet** i **57 mężczyzn**, stanowiąc odpowiednio **79%** i **21%** uczestników warsztatów.

Wykres 2. Uczestnicy warsztatów ze względu na niepełnosprawność.

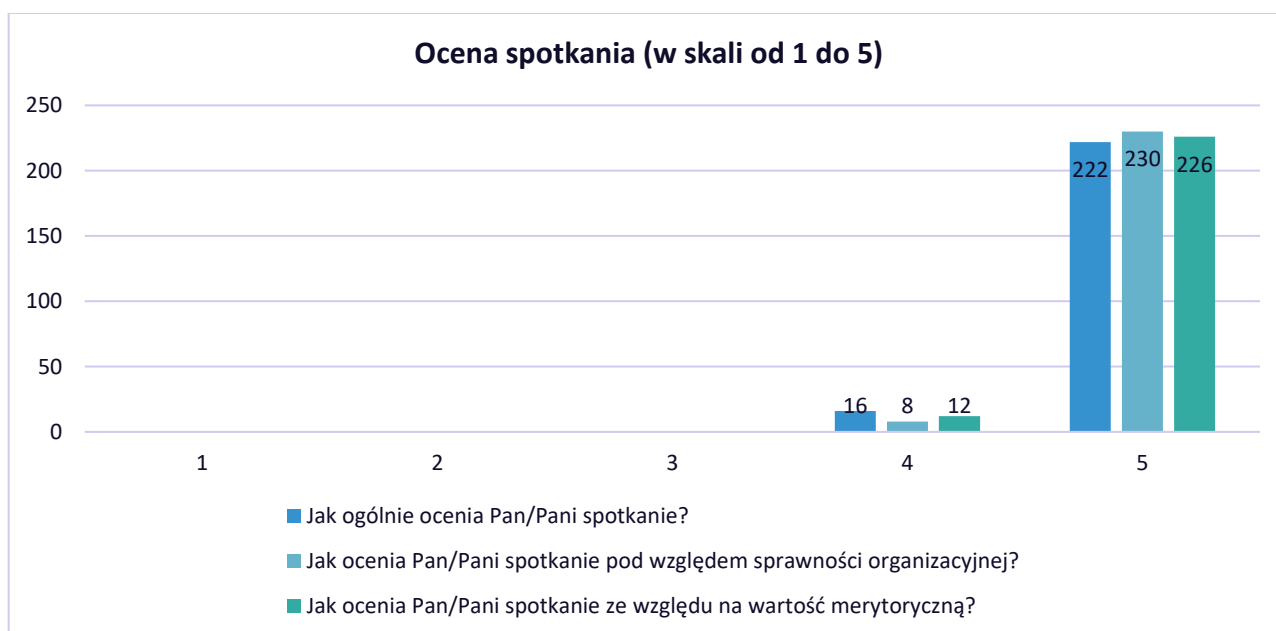
Źródło: Opracowanie własne na podstawie deklaracji przystąpienia do projektu.

We wniosku o dofinansowanie założono uczestnictwo w warsztatach **12 osób z niepełnosprawnościami**. Rzeczywista ilość osób, które zadeklarowały niepełnosprawność wyniosła **63**, tj. **24% uczestników** warsztatów.

Ocena działań

Podczas warsztatów przeprowadzono ankiety ewaluacyjne mające na celu zidentyfikowanie satysfakcji uczestników z przeprowadzonych warsztatów. Respondenci zostali poinformowani, że wyniki ankiety posłużą do opracowania niniejszego Raportu oraz pomogą w realizacji w przyszłości projektów lepiej dopasowanych do potrzeb osób 60+. Głównym celem badań była ocena na ile działania prowadzone w ramach Projektu przyczyniły się do zwiększenia wiedzy i umiejętności na temat partycypacji społecznej. W badaniu wzięło udział **238 uczestników**, co stanowi **88% ogółu uczestników** warsztatów. Poniżej przedstawiono wyniki badań, które dotyczy ankiet ewaluacyjnych przeprowadzanych przez trenerów zaraz po zakończonych warsztatach.

Wykres 3. Ogólna ocena spotkania.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych.

Powyższy wykres przedstawia oceny uczestników warsztatów w trzech różnych kategoriach.

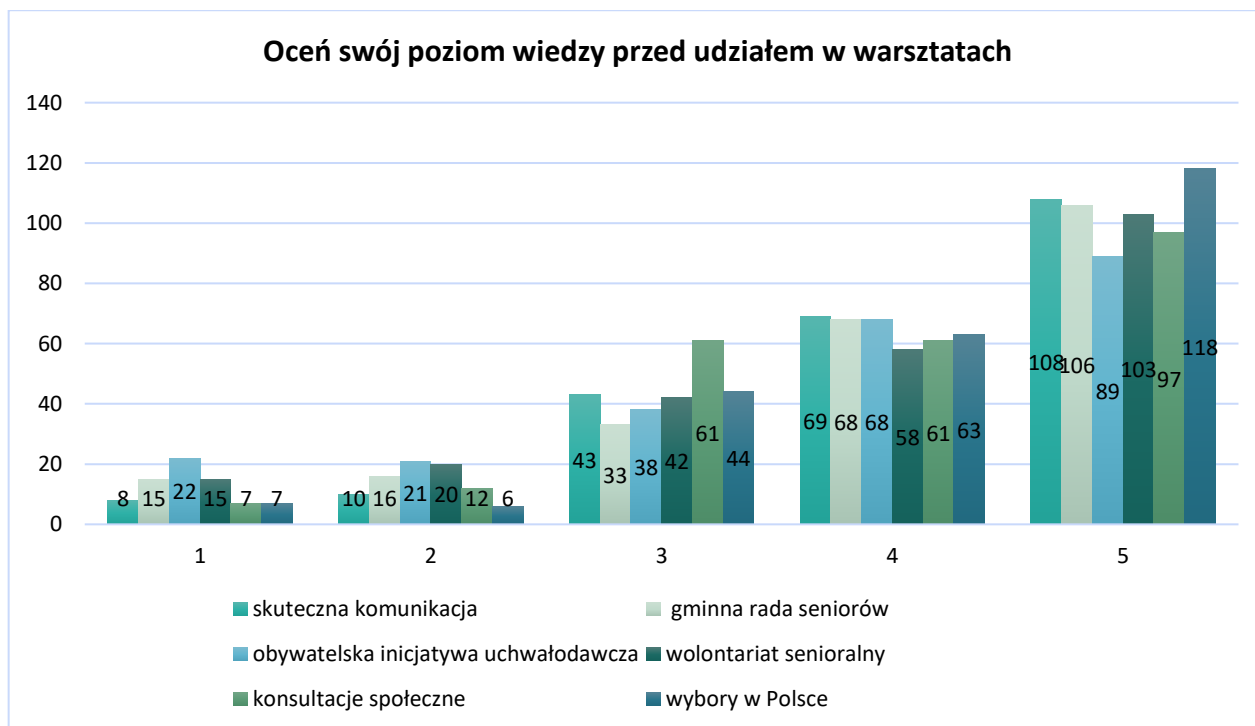
- **Ogólna ocena spotkania.** Zdecydowana większość uczestników oceniła spotkanie wysoko, przy czym 222 osoby przyznały ocenę 5, a 16 osób ocenę 4.
- **Ocena sprawności organizacyjnej.** W tej kategorii również dominowały pozytywne odpowiedzi, z 230 osobami, które oceniły organizację na poziomie 5. Jedynie 8 osób przyznało ocenę 4.
- **Ocena wartości merytorycznej spotkania.** Ponownie większość uczestników oceniła wartość merytoryczną wysoko, z 226 osobami, które oceniły tę kategorię na 5. 12 osób przyznało ocenę 4.

Wszystkie trzy pytania uzyskały wysokie oceny, co świadczy o pozytywnym odbiorze spotkania przez uczestników, zarówno pod względem organizacyjnym, jak i merytorycznym.

Następnie uczestnicy mieli za zadanie ocenić w skali od 1 (ocena najniższa) do 5 (ocena najwyższa) swój poziom wiedzy przed i po udziale w warsztatach w zakresie następujących tematów:

- Skuteczna komunikacja,
- Gminna Rada Seniorów,
- Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza,
- Wolontariat senioralny,
- Konsultacje społeczne,
- Wybory w Polsce.

Wykres 3. Ocena poziomu wiedzy przed udziałem w warsztatach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych.

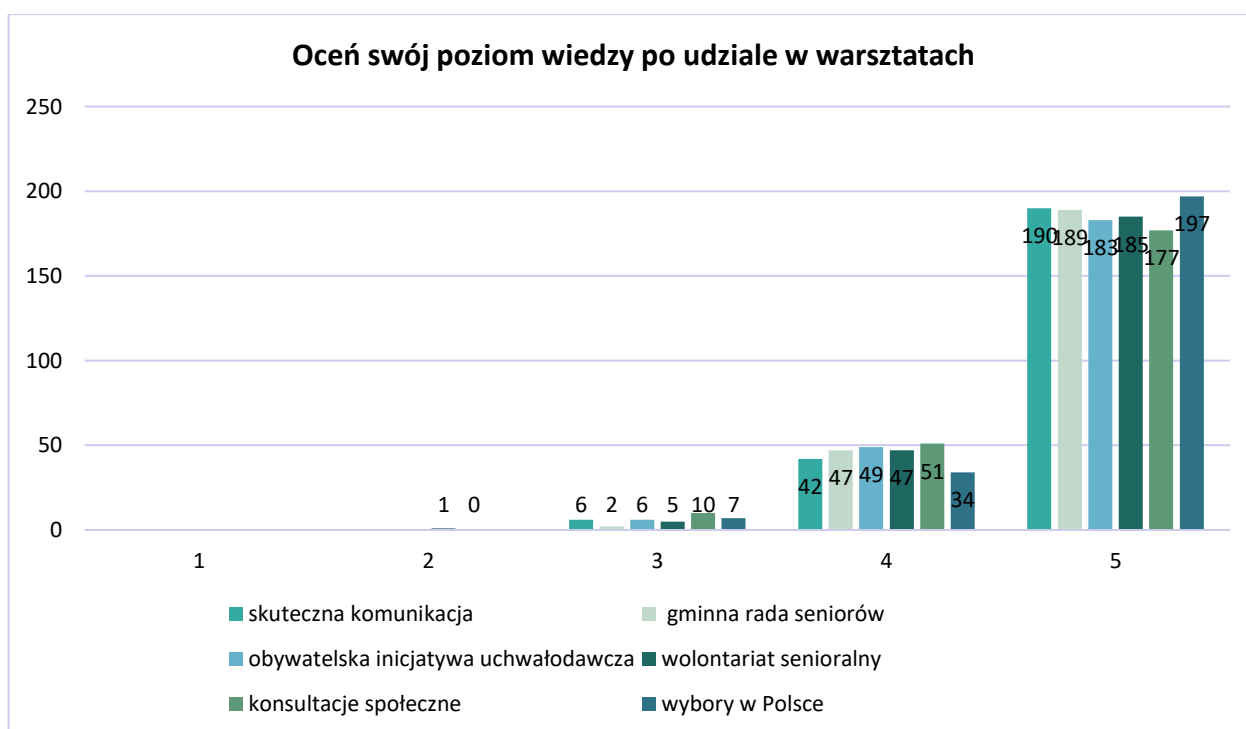
Na powyższym wykresie przeanalizowane dane dotyczące poziomu wiedzy uczestników przed udziałem w warsztatach. Szczegółowa analiza przedstawia się następująco:

- **Skuteczna komunikacja.** 61 uczestników (8 osób oceniło na 1, 10 na 2, 43 na 3) przyznało sobie niskie oceny. Choć 177 uczestników zadeklarowało wyższy poziom wiedzy (4 i 5), wyniki te pokazują, że 26% uczestników oceniło swoje umiejętności w tym zakresie jako niewystarczające.

- **Gminna Rada Seniorów.** 174 uczestników zadeklarowało wyższy poziom wiedzy (4 i 5). 64 osoby (15 – ocena 1, 16 – ocena 2, 33 – ocena 3) przyznały sobie niższe oceny, co stanowi 27% badanych. To wskazuje, że temat ten był dla wielu uczestników niemal nieznanym.
- **Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza.** Ten obszar wiedzy wypadł najgłębiej. Aż 81 uczestników (22 – ocena 1, 21 – ocena 2, 38 – ocena 3) przyznało sobie niskie oceny, co stanowi ponad jedną trzecią badanych (34%).
- **Wolontariat senioralny.** 77 osób (15 – ocena 1, 20 – ocena 2, 42 – ocena 3) oceniło swoje umiejętności jako niskie (32%). Choć 161 osób oceniło się na poziomie 4 i 5, wyniki wskazują na znaczne różnice w poziomie wiedzy w tej grupie.
- **Konsultacje społeczne.** 158 uczestników zadeklarowało wyższy poziom wiedzy (4 i 5). Z kolei 80 uczestników (7 – ocena 1, 12 – ocena 2, 61 – ocena 3) zadeklarowało niski poziom wiedzy o konsultacjach społecznych, co stanowi 34% badanych.
- **Wybory w Polsce.** Choć temat wyborów w Polsce uzyskał najwyższe oceny wśród badanych (181 – ocena 4 i 5), nadal 24 % uczestników oceniło swoją wiedzę jako niską (7 – ocena 1, 6 – ocena 2, 44 – ocena 3).

Dane pokazują, że Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza oraz Gminna Rada Seniorów były obszarami, w których uczestnicy wykazywali najniższy poziom wiedzy przed warsztatami. Z kolei wybory w Polsce zostały ocenione najlepiej.

Wykres 4. Ocena poziomu wiedzy po udziale w warsztatach.

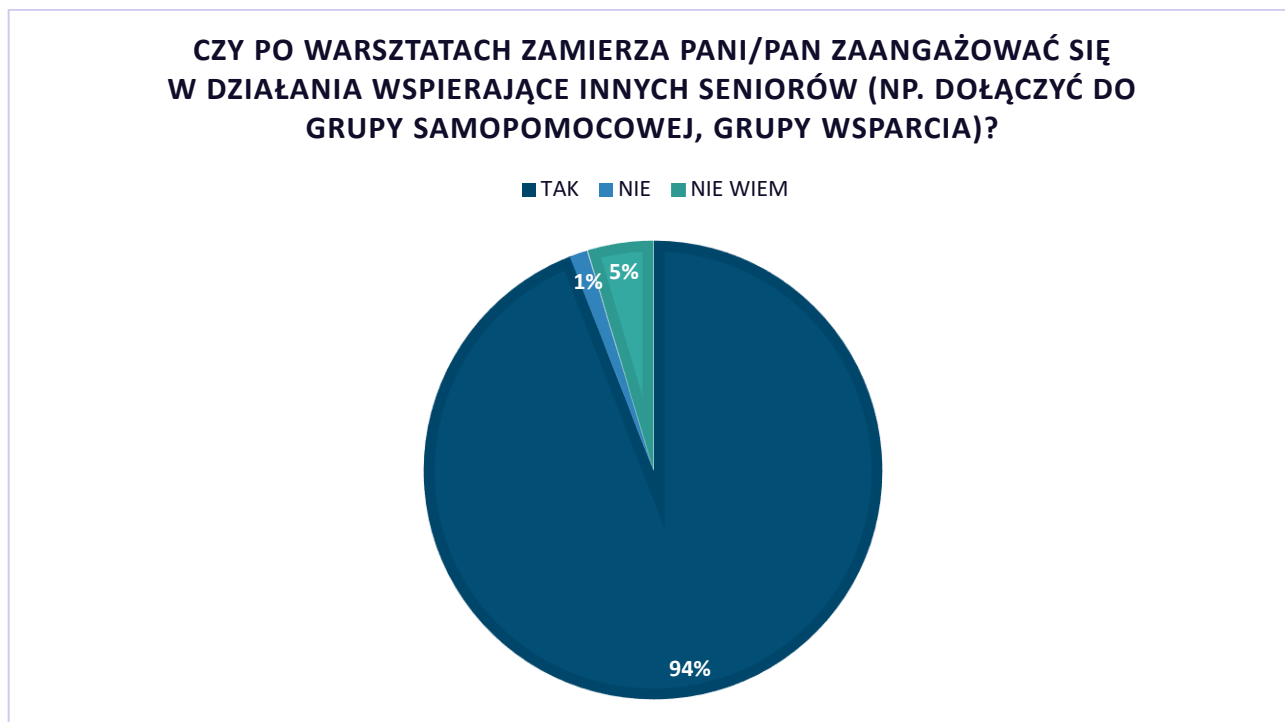
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych.

Dane wskazują na znaczący wzrost poziomu wiedzy uczestników w każdym z analizowanych obszarów po zakończeniu warsztatów. Zestawienie wyników pokazuje, że większość uczestników oceniła swoją wiedzę jako wysoką, co wskazuje na skuteczność przeprowadzonych działań edukacyjnych.

- **Skuteczna komunikacja.** Przed warsztatami tylko 108 uczestników oceniło swoją wiedzę na poziomie 5, a aż 61 osób przyznało sobie oceny 1–3. Po warsztatach liczba najwyższych ocen (5) wzrosła do 190, a tylko 6 osób zadeklarowało niski poziom wiedzy. Zdecydowana większość uczestników (232 osób) oceniła swoją wiedzę po warsztatach na poziomie 4 lub 5, co świadczy o wzroście umiejętności komunikacyjnych.
- **Gminna Rada Seniorów.** Przed warsztatami 106 osób oceniło swoją wiedzę na poziomie 5, a aż 64 osoby przyznały sobie oceny 1–3. Po warsztatach liczba ocen 5 wzrosła do 189, a niskie oceny (1-3) spadły do 2 osób. Znaczący wzrost liczby ocen 4 i 5 (236 osób) wskazuje na poprawę świadomości i zrozumienia funkcjonowania Gminnych Rad Seniorów.
- **Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza.** Przed warsztatami tylko 89 osób oceniło swoją wiedzę na poziomie 5, a aż 81 osób przyznało sobie oceny 1–3. Po warsztatach liczba ocen 5 wzrosła do 183, a niższe oceny (1-3) zmniejszyły się do 6 osób. Przyrost ocen na poziomie 4 i 5 (232 osób) wskazuje na znaczną poprawę znajomości tego tematu, który przed warsztatami był najłabiej rozumiany.
- **Wolontariat senioralny** Przed warsztatami tylko 103 osoby oceniły swoją wiedzę na poziomie 5, a 77 osób przyznało sobie oceny 1–3. Po warsztatach liczba ocen 5 wzrosła do 185, a niskie oceny spadły do 6 osób. Wyraźny wzrost ocen na poziomie 4 i 5 (232 osób) świadczy o lepszym zrozumieniu roli i znaczenia wolontariatu w życiu Seniorów.
- **Konsultacje społeczne.** Przed warsztatami tylko 97 osób oceniło swoją wiedzę na poziomie 5, a aż 80 osób przyznało sobie oceny 1–3. Po warsztatach liczba ocen 5 wzrosła do 177, a niskie oceny spadły do 10 osób. Wzrost ocen na poziomie 4 i 5 (228 osób) pokazuje, że uczestnicy lepiej zrozumieli, jak korzystać z konsultacji społecznych w praktyce.
- **Wybory w Polsce.** Przed warsztatami 118 osób oceniło swoją wiedzę na poziomie 5, a 57 osób przyznało sobie oceny 1–3. Po warsztatach liczba ocen 5 wzrosła do 197, a niskie oceny spadły do 7 osób. Największa liczba najwyższych ocen (5) po warsztatach wskazuje, że temat wyborów był nie tylko dobrze zaprezentowany, ale także skutecznie utrwalił wiedzę uczestników.

Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza oraz Gminna Rada Seniorów – oba tematy, które przed warsztatami były słabo rozumiane, po zakończeniu działań edukacyjnych zostały bardzo wysoko ocenione. Warsztaty znacząco przyczyniły się do wzrostu wiedzy uczestników, co potwierdzają zmniejszenie liczby niskich ocen i wyraźny wzrost ocen 4 i 5 we wszystkich obszarach tematycznych.

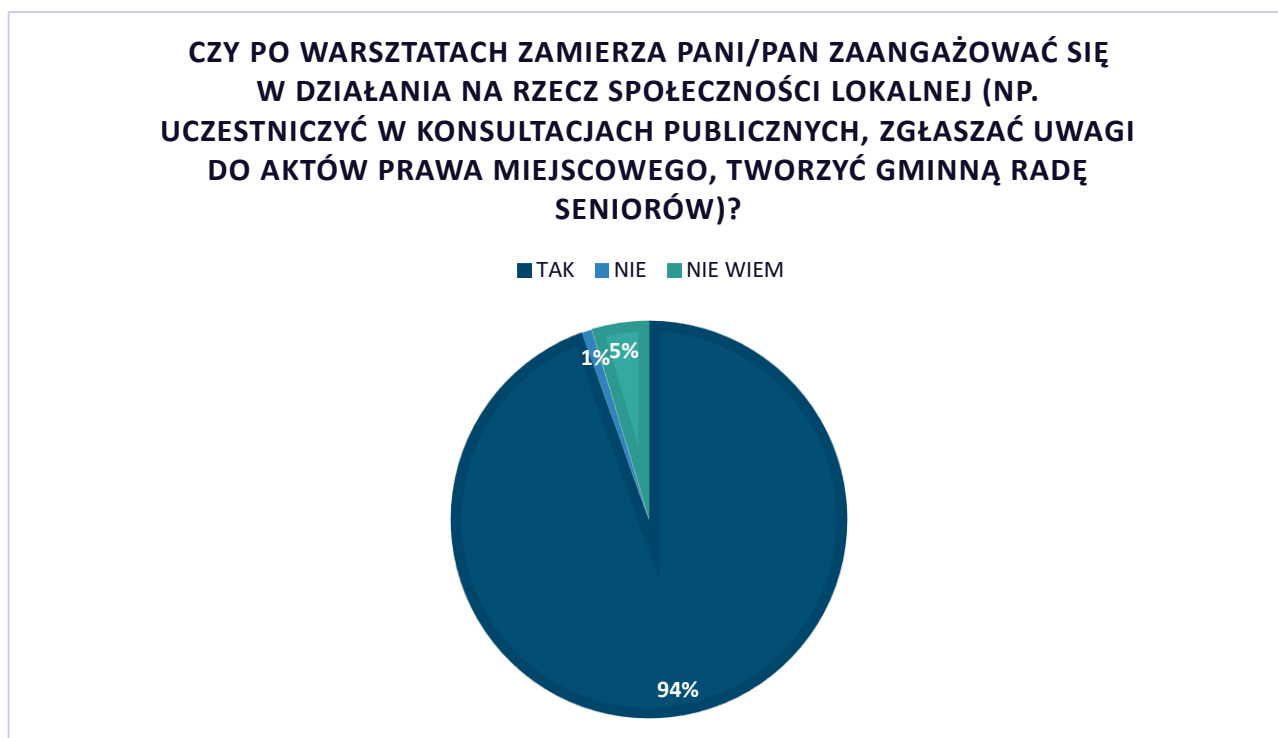
Wykres 5. Ocena zaangażowania w działania wspierające innych Seniorów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych.

Powyższy wykres przedstawia odpowiedzi uczestników warsztatów na pytanie, czy zamierzają zaangażować się w działania wspierające innych Seniorów, takie jak dołączenie do grupy samopomocowej lub grupy wsparcia. Zdecydowana większość, bo 224 osoby (94% badanych), zadeklarowała chęć zaangażowania się w takie inicjatywy. Natomiast tylko 3 osoby (1% badanych) odpowiedziały „NIE”, a 11 osób (5% badanych) nie jest pewnych, czy będą brały udział w tego typu działaniach, wybierając odpowiedź „NIE WIEM”. We wniosku założono wskaźnik na poziomie 220, a rzeczywisty wynik osób, które odpowiedziały „TAK” wyniósł 224. Oznacza to wzrost o 4 osoby.

Wykres 6. Ocena zaangażowania w działania wspierające innych Seniorów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych.

Powyższy wykres przedstawia odpowiedzi uczestników warsztatów na pytanie, czy zamierzają zaangażować się w działania na rzecz społeczności lokalnej, takie jak uczestnictwo w konsultacjach publicznych, zgłaszanie uwag do aktów prawa miejscowego czy tworzenie Gminnej Rady Seniorów. Zdecydowana większość, bo 225 osoby (94% badanych), zadeklarowała chęć zaangażowania się w takie działania. Natomiast 2 osoby (1% badanych) odpowiedziały na pytanie „NIE”, a 11 osób (5% badanych) nie było pewnych swojej decyzji, wybierając odpowiedź „NIE WIEM”. Założona wartość wniosku wynosiła 220, natomiast rzeczywisty wynik osób, które udzieliły na pytanie odpowiedzi „TAK” to 225, co oznacza wzrost o 5 osób.

Wskaźniki w projekcie

Wszystkie założone w projekcie wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Wskaźniki w projekcie.

Wskaźnik rezultatu	Wartość zakładana we wniosku o dofinansowanie	Wartość osiągnięta w projekcie
Liczba zrealizowanych inicjatyw z zakresu partycypacji społecznej Seniorów	11	11
Liczba osób starszych zaangażowanych w działalność grup samopomocowych, grup wsparcia itp., funkcjonujących w ramach projektu (nowo utworzonych lub rozwijających swoją działalność)	220	224
Liczba Seniorów uczestniczących w działaniach na rzecz społeczności lokalnych (np. badanie potrzeb społecznych Seniorów, spotkania informacyjno-edukacyjne, podpisywanie pism/petycji składanych przez Seniorów, udział w konsultacjach publicznych, zgłaszanie uwag do aktów prawa miejscowego, tworzenie Gminnych Rad Seniorów) w okresie realizacji projektu.	220	225
Liczba urzędników, radnych i przedstawicieli organizacji pozarządowych biorących udział w projekcie.	22	22
Przygotowanie i upowszechnienie opracowania: Poradnik dla Seniorów.	2	2
Przygotowanie i upowszechnienie opracowania: Raport – potrzeby Seniorów.	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wniosku o dofinansowanie.

Podsumowanie

Projekt „Jestem, działam, decyduję – to ja, aktywny Senior” zrealizowany przez Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska osiągnął wszystkie założone cele, przyczyniając się do wzmocnienia aktywności społecznej i obywatelskiej Seniorów z terenu 11 gmin Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Dzięki przeprowadzonym warsztatom udało się znacznie zwiększyć wiedzę i umiejętności Seniorów w zakresie partycypacji społecznej.

Rzetelna ewaluacja wykazała znaczną poprawę wiedzy uczestników po zakończeniu warsztatów, a także ich chęć zaangażowania się w działania na rzecz innych Seniorów oraz lokalnych społeczności. Ok. 94% uczestników zadeklarowało gotowość do podejmowania działań wspierających innych Seniorów oraz angażowania się w konsultacje publiczne i inicjatywy obywatelskie.

W ramach projektu opracowano i upowszechniono dwa poradniki dla Seniorów, które będą dostępne również po zakończeniu projektu, umożliwiając dalsze korzystanie z materiałów edukacyjnych.

Wszystkie wskaźniki projektu zostały zrealizowane zgodnie z założeniami, co stanowi dowód na skuteczność działań podjętych w ramach projektu. Dzięki zaangażowaniu uczestników, partnerów oraz lokalnych instytucji, projekt przyczynił się do zwiększenia aktywności Seniorów w życiu społecznym i obywatelskim, wzmacniając ich rolę w lokalnych społecznościach.

